

FORMAȚIUNI MILITARE PARTICIPANTE LA RĂZBOIUL PENTRU CUCERIREA INDEPENDENȚEI NAȚIONALE, STAȚIONATE ÎN ORAȘUL ȚIRGOVIȘTE

PÎRVAN DOBRIN

La începutul lunii aprilie 1878, primele formațiuni militare, ce se încununaseră de glorie pe câmpurile de luptă din Bulgaria, își fac intrarea în orașul Țirgoviște, salutate cu entuziasm de populația venită în număr mare în întâmpinarea lor la bariera București-Ploiești.

Începînd cu această dată și pînă aproape de finele anului, trupe făcînd parte din Brigada de călărași comandată de colonelul Rosnovanu, regimentele 6, 7 și 8 dorobanți, regimentele 3 și 5 infanterie de linie, precum și Regimentul II Artilerie, au staționat pentru refacere în orașul nostru, bun prilej pentru populație de a-și manifesta încă odată dragostea și devotamentul față de armata biruitoare. A fost instituit grabnic un sistem de aprovizionare cu alimente și îmbrăcăminte pentru ostași și furaje pentru cai. Au fost amenajate depozite, s-a asigurat cartiruirea ostașilor și au fost pregătite încăperi pentru cancelariile regimentelor și infirmerii. Menționăm că în rîndurile acestor formațiuni militare, venite în refacere în capitala județului nostru, se aflau numeroși ostași dimbovițeni, formînd uneori chiar subunități întregi, așa cum vom urmări în continuare.

Brigada comandată de colonelul Rosnoveanu era formată din regimentele 3, 4 și 7 călărași și își adusese un prețios aport, pe câmpul de luptă, la cauza independenței naționale. Încă din luna mai 1877, subunități ale brigăzii se aflau dislocate în Oltenia, avînd ca misiune apărarea liniei Dunării de o eventuală invazie otomană¹. După trecerea fluviului, în a doua jumătate a lunii iulie, subunitățile brigăzii efectuează acțiuni de recunoaștere pe valea riurilor Isker și Vid, iar în luna august încep împreună cu celelalte formațiuni ale armatei, acțiunile militare în jurul Plevnei, distingîndu-se pentru faptele lor de arme, ostașii Excadronului I. Dimbovița din Regimentul 4 Călărași². Pentru destoinicia și bărbăția arătată în ciocnirile cu turcii de la 17 septembrie la Calișovăț și din octombrie 1877 la Caciamunița, precum și pentru reușita deplină a acțiunilor de recunoaștere efectuate în împrejurimile Opanezului și Griviței, numeroși ostași din regimentele brigăzii sînt decorați și înaintați în grad³.

¹ *Documente privind istoria României, Războiul pentru independență*, vol. VIII, Ed. Acad. R.P.R., București, 1953, doc. nr. 938.

² *Albumul Armatei Române*, București, 1902.

³ *Documente...*, vol. VI, doc. nr. 1067 ; vol. VII, doc. nr. 119—291.

Cele trei regimente participă direct la asaltul final asupra Plevnei, capturînd, la 20 noiembrie 1877, 500 care cu muniții și 1 200 prizonieri⁵. Tot la 28 noiembrie Regimentului 3 Călărași îi revine misiunea escortării la Bogot a lui Osman Pașa și a încă 6 generali turci⁶. După căderea Plevnei, prin înaltul ordin de zi din 1 decembrie 1877, Brigada Rosnovanu este însărcinată cu escortarea prizonierilor turci la București.

La Tîrgoviște sosește în cursul lunii aprilie 1878, Regimentul 4 Călărași rezervîndu-i-se o primire aparte. Primăria or. Tîrgoviște solicita reprezentanților autorităților din oraș că participe la solemnitățile organizată în ziua de 3 aprilie în cinstea ostașilor acestui regiment, în cadrul căruia se aflau numeroși dîmbovițeni⁷.

Printre formațiunile militare staționate în orașul Tîrgoviște în vederea refacerii se aflau și Regimentele 3 și 5 infanterie de linie.

Regimentul 3 Linie (viitorul Regiment III Dîmbovița nr. 22), în sinul căruia se afla un însemnat număr de fii ai Dîmboviței s-a evidențiat alături de Regimentul 5 Linie în luptele purtate pentru cucerirea redutei Grivița I, precum și în nenumărate ciocniri cu inamicul, înregistrînd pînă la 10 noiembrie 1877, 13 morți și 35 răniți. Printre ostașii care-și jertfiră viața se aflau și dîmbovițenii Stancu Vasile din Văcărești și Constantin Marin, morți în timpul atacurilor de la 8—9 octombrie, asupra Griviței II⁸. Fapte de bravură au încununat și participarea ostașilor acestei formațiuni militare alături de Regimentul 6 Dorobanți, la operațiunile militare soldate cu căderea Plevnei.

La 29 noiembrie 1877, colonelul Vlădescu, comandantul Brigăzii I, raporta colonelului Cerchez, comandantul Diviziei a II-a, comportarea vitejească a ostașilor acestui regiment, „care a luat un drapel, 5 tunuri de munte, 15 tunuri diferite calibre, 350 cai și mai multe mii de prizonieri“, propunînd acordarea medaliei „Virtutea Militară“ unui număr de 276 soldați și decorarea cu „Steaua României“ a 8 ofițeri⁹. Este demn de menționat că o companie din acest regiment, a dat onorul lui Osman Pașa la 28 noiembrie, în momentul în care acesta s-a predat colonelului Cerchez¹⁰. Ca și Regimentul 5 Linie, Regimentul 3 participă la acțiuni de escortare a prizonierilor turci în țară, iar începutul anului 1878 îl găsește dislocat la Călărași, purtînd lupte cu turcii din cetatea Silistra¹¹. După încheierea ostilităților, regimentul urmînd un lung traseu, ajunge în vara anului 1877 la Tîrgoviște.

Reședinței județului nostru îi revine cinstea de a primi în refacere și regimentele 6, 7 și 8 de dorobanți, vrednice participante la luptele din Bulgaria.

Vom insista mai mult asupra participării la război a Regimentului 7 Dorobanți, motivați fiind de faptul că jumătate din efectivele sale erau

⁴ *Albumul Armatei Române*, Buc. 1902.

⁵ *Documente...*, vol. VIII, doc. nr. 938.

⁶ Fil. Arh. St. jud. Dîmbovița, fond Primăria or. Tîrgoviște, dos. nr. 64/1878, f. 4.

⁷ *Documente...*, vol. VII, doc. nr. 632.

⁸ *Ibidem*, doc. nr. 1223.

⁹ *Ibidem*, doc. nr. 1214.

¹⁰ *Documente...*, vol. VIII, doc. 665 și 967.

¹¹ *Ibidem*, vol. V, doc. 467.

formate din ostași din județul nostru și anume companiile (în forma lor teritorială) 1 Pietroșița, 2 Tîrgoviște, 3 Găești și 4 Titu ¹².

Regimentul condus de colonelul Holban Mihail se afla în iunie 1877 la hotarul țării, apărînd sectorul dunăream Galinți-Maglavit-Cetate. Trezirea Dunării este urmată de participarea la crîncenele lupte purtate pentru cucerirea fortificațiilor Plevnei. La Grivița au fost răniți soldații dimbovițeni Burdeanu Sima, Dumitrescu Nicolae și Alexandrescu Ștefan, iar în urma atacului din 6 septembrie 1877, mai mulți ostași sînt decorați ¹³.

Pînă la 10 noiembrie își jertfiseră viața în focul luptelor 9 bravi fii ai județului Dimbovița :

Ilie Hristache din Mărcești, *Ion Gheorghe, Popoiu Banu* și *Constantin Ion* din Bărbuleț, *Mihăescu Gheorghe* din Dobra, *Tudor Anghel* din Bădulești, *Albulescu Ion* din Tița, *Anghel Ghiță* și *Anghelina Gheorghe* din Riul Alb ¹⁴. Alți 38 de răniți vin să completeze lista jertfelor de sînge făcute de ostașii dimbovițeni din acest regiment, pînă în preajma căderii Plevnei.

Faptele de arme săvîrșite în timpul atacurilor asupra Rahovei la 7 noiembrie 1877 și Vidinului la 1 2ianuarie 1878 ¹⁵, vin să întregască tabloul participării acestei formațiuni militare la războiul neatîrnării patriei.

În lunile iulie-august sosesc la Tîrgoviște și bateriile Regimentului II Artilerie, care se distinseseră în crîncenele lupte de la Grivița, Rahova și Plevna.

La 10 noiembrie 1877, comandantul corpului de armată de pe Vid și Isker, aducea mulțumiri bateriilor III, IV și V din acest regiment, pentru vitejia arătată în luptele de la 18 octombrie, 7 și 9 noiembrie, pentru luarea Rahovei ¹⁶.

Pentru un mic oraș cum era Tîrgoviștea anilor independenței, nu era deloc ușoară asigurarea cartiruirii și aprovizionării unui număr așa de însemnat de forțe militare. Cu toate măsurile energice luate de autoritățile comunale, fără sprijinul larg al populației nu s-ar fi putut asigura o bună aprovizionare și cartiruire a trupelor, la rechizițiile ordonate de autorități s-au adăugat numeroasele ofrande în bani și produse ale populației, decise încă odată să-și mafisete devotamentul față de armata țării. Atunci cînd resursele județului au fost insuficiente aprovizionării trupelor, s-a recurs la adunarea de alimente și furaje din județele Prahova și Buzău, organizîndu-se un întreg sistem de căraușie ¹⁷. Un număr însemnat de căruțe rechiziționate, a fost destinat transportului de materiale militare ¹⁸. De menționat că, nu puține sînt cazurile în care populația

¹² *Ibidem*, vol. VI, doc. nr. 258.

¹³ *Ibidem*, vol. VII, doc. nr. 632.

¹⁴ *Albumul Armatei Române*, București, 1902.

¹⁵ *Documente...*, vol. VII, doc. nr. 620.

¹⁶ Fil. Arh. St. jud. Dimbovița, fond Poliția or. Tîrgoviște, dos. nr. 287/1878, f. 78.

¹⁷ *Ibidem*, fond Poliția or. Tîrgoviște, dos. 287/1878, f.

¹⁸ *Ibidem*, fond Primăria or. Tîrgoviște, dos. 57/1877, f. 34.

se oferă a transporta gratuit asemenea materiale ¹⁹. Pentru îngrijirea ostașilor răniți, spitalul de la Fonderie este transformat în spital militar divizionar ²⁰, întreținut în bună parte prin ofrande ale populației.

Pentru atenția cu care au fost înconjurate în tot timpul staționării în oraș, pentru buna aprovizionare și pentru numeroasele ofrande primite din partea populației, la părăsirea orașului formațiunile militare aduc calde mulțumiri țirgoviștenilor. Iată cum se exprimă o asemenea scrisoare de mulțumire : „Binevoiți, vă rog, a arăta, din partea Regimentului nr. 3 Linie, cele mai vii mulțumiri tuturor domnilor orășeni pentru buna ospitalitate, ce au binevoit a ne da... Despărțindu-ne, vom păstra o frumoasă recunoștință din parte-ne, zicându-vă :

Să trăiască cetățenii din Țirgoviște !“.

Acțiunile întreprinde de populația orașului nostru în vederea primirii trupelor ce se întorceau victorioase de pe frontul independenței patriei, ne trezesc acum, la un veac de la împlinirea acestui deziderat, sentimentul recunoștinței și mândriei pentru înaintașii noștri.

¹⁹ Ibidem, fond Poliția or. Țirgoviște, dos. 287/1878, f. 132.

²⁰